

ارزیابی عملکرد قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران (۲)؛ (بررسی فصول تسهیلات اداری - استخدامی و اشتغال و کارآفرینی)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شماره مسلسل: ۱۹۴۰۳
کد موضوعی: ۲۱۰

مرکز پژوهش‌های
مجلس شورای اسلامی

تاریخ انتشار:
۱۴۰۲/۹/۲

عنوان گزارش:

ارزیابی عملکرد قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران (۲)؛
(بررسی فصول تسهیلات اداری-استخدامی و اشتغال و کارآفرینی)

نام دفتر:

مطالعات اجتماعی

تهیه و تدوین کنندگان:

سعید قاسمیان، عظیم محجوبی، ایمان شعبان زاده
(گروه رفاه و تأمین اجتماعی)

همکار:

مرتضی حیدری

اظهار نظر کنندگان:

شهاب‌الدین فولادی مقدم، فهیمه غفرانی، مهدی سرایلو

اظهار نظر کنندگان خارج از مرکز:

خیرالله میرزایی (مشاور حوزه ریاست مجلس شورای اسلامی در امور ایثارگران)،
سید حسین مهدوی (کارشناس امور ایثارگران)، محمد حافظی (کارشناس امور ایثارگران)

ناظران علمی:

مونا خورشیدی، مهدی مختاری پیام

ناظر علمی خارج از مرکز:

محمدصادق فتح‌اللهی (هیئت علمی دانشگاه آزاد ارومیه)

ویراستار ادبی:

سیده مرضیه موسوی راد

گرافیک و صفحه‌آرایی:

محمد دهقانی شهرابی

واژه‌های کلیدی:

۱. ایثارگران
۲. قانون جامع
۳. خدمات‌رسانی به ایثارگران
۴. ایثار

فهرست مطالب

۷	چکیده.....
۸	خلاصه مدیریتی.....
۹	۱.مقدمه.....
۱۰	۲.پیشینه پژوهش.....
۱۰	۳.بررسی فصل چهارم: تسهیلات اداری و استخدامی.....
۲۵	۴.بررسی فصل پنجم: اشتغال و کار آفرینی.....
۳۹	۵.جمع بندی و نتیجه گیری.....
۴۰	منابع و مأخذ.....

فهرست جداول

۱۱	جدول ۱.فصل چهارم (تسهیلات اداری و استخدامی).....
۱۲	جدول ۲.فصل چهارم (تسهیلات اداری و استخدامی).....
۱۳	جدول ۳.فصل چهارم (تسهیلات اداری و استخدامی).....
۱۴	جدول ۴.فصل چهارم (تسهیلات اداری و استخدامی).....
۱۵	جدول ۵.فصل چهارم (تسهیلات اداری و استخدامی).....
۱۶	جدول ۶.فصل چهارم (تسهیلات اداری و استخدامی).....
۱۷	جدول ۷.فصل چهارم (تسهیلات اداری و استخدامی).....
۱۸	جدول ۸.فصل چهارم (تسهیلات اداری و استخدامی).....
۱۹	جدول ۹.فصل چهارم (تسهیلات اداری و استخدامی).....
۲۰	جدول ۱۰.فصل چهارم (تسهیلات اداری و استخدامی).....
۲۱	جدول ۱۱.فصل چهارم (تسهیلات اداری و استخدامی).....
۲۲	جدول ۱۲.فصل چهارم (تسهیلات اداری و استخدامی).....
۲۳	جدول ۱۳.فصل چهارم (تسهیلات اداری و استخدامی).....
۲۴	جدول ۱۴.فصل چهارم (تسهیلات اداری و استخدامی).....

فهرست جداول

جدول ۱۵. فصل پنجم (اشتغال و کار آفرینی).....	۲۶
جدول ۱۶. فصل پنجم (اشتغال و کار آفرینی).....	۲۷
جدول ۱۷. فصل پنجم (اشتغال و کار آفرینی).....	۲۸
جدول ۱۸. فصل پنجم (اشتغال و کار آفرینی).....	۲۹
جدول ۱۹. فصل پنجم (اشتغال و کار آفرینی).....	۳۰
جدول ۲۰. فصل پنجم (اشتغال و کار آفرینی).....	۳۱
جدول ۲۱. فصل پنجم (اشتغال و کار آفرینی).....	۳۲
جدول ۲۲. فصل پنجم (اشتغال و کار آفرینی).....	۳۳
جدول ۲۳. فصل پنجم (اشتغال و کار آفرینی).....	۳۴
جدول ۲۴. فصل پنجم (اشتغال و کار آفرینی).....	۳۵
جدول ۲۵. فصل پنجم (اشتغال و کار آفرینی).....	۳۶
جدول ۲۶. فصل پنجم (اشتغال و کار آفرینی).....	۳۷
جدول ۲۷. فصل پنجم (اشتغال و کار آفرینی).....	۳۸

ارزیابی عملکرد قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران (۲)؛ (بررسی فصول تسهیلات اداری - استخدامی و اشتغال و کارآفرینی)

چکیده

خدمات رسانی به ایثارگران را به تفکیک فصول قانون جامع و به تفکیک موضوع مواد هر فصل از قانون، با تمرکز بر سال های اجرای قانون برنامه ششم توسعه کشور طی دوره (۱۴۰۰-۱۳۹۶) مورد ارزیابی کارشناسی قرار داده است. با توجه به حجم بالای احکام مربوط به فصول هشت گانه قانون، ارزیابی عملکرد دستگاه های اجرایی ذی ربط در قالب سلسله گزارش ها (به تفکیک و با توجه به حجم فصول) ارائه خواهد شد. این گزارش دومین گزارش از مجموعه گزارش های ارزیابی عملکرد قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران است و به بررسی فصل چهارم (تسهیلات اداری و استخدامی) و فصل پنجم (اشتغال و کارآفرینی) می پردازد.

به منظور تعیین چارچوب های لازم برای ارائه خدمات به جامعه معزز ایثارگری کشور، قوانین و مقررات متنوعی وضع شده که یکی از مهم ترین آنها، قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران است. به رغم گذشت بیش از ۱۰ سال از تصویب این قانون، تاکنون ارزیابی دقیقی از عملکرد این قانون از سوی دستگاه های متولی، به ویژه بنیاد شهید و امور ایثارگران صورت نپذیرفته و همین مسئله سبب ایجاد تفاسیر مختلف از میزان و دلایل اجرایی نشدن برخی از مواد آن شده است. مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی با توجه به مفاد ماده (۷۴) این قانون و با همکاری بنیاد شهید و امور ایثارگران، عملکرد مالی و عملیاتی قانون جامع

بیان/شرح مسئله

نظام اسلامی به منظور پاسداشت و تکریم از جامعه ایثارگران کشور، به‌عنوان پرچم‌داران فرهنگ ایثار و جهاد، قوانین و الزامات سیاستی متعددی را طی سالیان گذشته مصوب و اجرا کرده است. یکی از مهم‌ترین قوانین تدوین در این زمینه، که در واقع پس از ابلاغ سیاست‌های کلی نظام در امور «ترویج و تحکیم فرهنگ ایثار و جهاد و ساماندهی امور ایثارگران»، مهم‌ترین سند پشتیبان در زمینه تبیین حقوق و چارچوب ارائه خدمات به جامعه ایثارگری کشور به‌شمار می‌آید، «قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران» است. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی با توجه به مفاد ماده (۷۴) این قانون و با همکاری بنیاد شهید و امور ایثارگران، برای نخستین‌بار در کشور، از زمان تصویب این قانون، عملکرد مالی و عملیاتی قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران را به تفکیک فصول قانون جامع و به تفکیک موضوع مواد هر فصل از قانون، با تمرکز بر سال‌های اجرای قانون برنامه ششم توسعه کشور طی دوره (۱۴۰۰-۱۳۹۶) مورد ارزیابی کارشناسی قرار داده است. گزارش حاضر پس از نامه‌نگاری‌های متعدد و برگزاری چندین جلسه کارشناسی با مسئولان بنیاد شهید و امور ایثارگران، به‌عنوان تولیت اصلی جامعه ایثارگری کشور و پس از بررسی صحت اطلاعات و آمارهای اخذ شده، منتشر می‌شود. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی پس از انتشار اولیه سلسله گزارش‌های ارزیابی این قانون، از دریافت موارد و نظرات ارزنده اصلاحی و تکمیلی از سوی مسئولان دستگاه‌های اجرایی مربوطه و صاحب‌نظران و متخصصان حوزه ایثارگری در کشور، استقبال خواهد کرد و دریافت اطلاعات و نظرات می‌تواند نقش مؤثری در تکمیل ارزیابی عملکرد این قانون ایفا کند. سلسله گزارشات ارزیابی قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران بنا دارد تا با احصای چالش‌های اجرایی و نظارتی حاکم بر قانون مذکور، زمینه‌ای کارشناسی به‌منظور اصلاح، به‌روزرسانی و تقویت وضعیت اجرایی شدن احکام این قانون ایجاد کند.

نقطه نظرات/ یافته‌های کلیدی

۱- پیرامون فصل چهارم قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران (تسهیلات اداری و استخدامی): علی‌رغم اینکه در راستای اجرای احکام این فصل، تعداد ۴۵,۸۷۸ نفر در دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۲) این قانون، طی دوره ۵ ساله برنامه ششم توسعه کشور، جذب و استخدام شده‌اند و احکامی همچون «برخورداری مشمولین تبصره «۲» الحاقی

ماده (۲۱) این قانون، از کلیه حقوق و مزایای همان پست سازمانی یا هم‌تراز شغل و پست قبلی، در صورت تنزل از پست سازمانی بالاتر» و «پرداخت مستمری به کلیه والدین شاهد به میزان یک‌ونیم برابر حداقل حقوق کارکنان دولت» به‌طور مطلوب اجرایی شده است؛ با وجود این، اما چالش‌هایی مانند «عدم استخدام فرزندان ایثارگران پس از بازنشستگی» و «عدم استفاده مشمولان ماده (۲۴) این قانون، از امتیاز بازنشستگی پیش از موعد با ۵ سال سنوات ارفاقی و با دریافت حقوق و مزایای کامل» پیرامون اجرای احکام این فصل احصا شده است.

۲- در خصوص فصل پنجم قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران (خدمات اشتغال و کارآفرینی): در این حوزه علی‌رغم اینکه اعتبارات لازم حسب مورد در بودجه مصوب سالیانه بنیاد پیش‌بینی شده و اساسنامه صندوق اشتغال و کارآفرینی ایثارگران نیز در هیئت‌وزیران تصویب شده است، اما چالش‌های فراوانی در راستای تحقق اهداف این فصل مشخص شده که مهم‌ترین آنها عبارتند از: «عدم بهره‌گیری از ظرفیت‌های قانونی مندرج در اساسنامه صندوق اشتغال و کارآفرینی ایثارگران»، «ایجاد پیامدهای اجتماعی ناشی از اختصاص سهمیه‌های استخدامی برای مشمولان این قانون و عدم توجه به این مسئله و سیاستگذاری متناسب با آن»، «عدم تمرکز در اجرای هماهنگ طرح‌های توانمندسازی شغلی، ارائه تسهیلات تکلیفی خوداشتغالی و کمک‌های فنی و اعتباری» و «عدم تناسب میزان تسهیلات خوداشتغالی برای ایجاد یک شغل پایدار».

پیشنهاد راهکارهای تقنینی، نظارتی یا سیاستی

۱- پیرامون فصل چهارم (تسهیلات اداری و استخدامی): پیشنهاد می‌شود که علاوه بر تصویب آیین‌نامه‌های اجرایی مربوطه، از جمله آیین‌نامه اجرایی ماده (۲۴) این قانون، بررسی دقیقی از تعداد مشمولان موضوع احکام قانونی این فصل و ارزیابی کمی و کیفی از وضعیت اجرایی شدن آنها توسط بنیاد شهید و امور ایثارگران صورت پذیرد.

۲- پیرامون فصل پنجم (اشتغال و کارآفرینی): پیشنهاد اصلی گزارش حاضر به‌منظور ارائه بهینه خدمات اشتغال و کارآفرینی در چارچوب قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران، بهره‌گیری از ظرفیت‌های قانونی مندرج در اساسنامه صندوق اشتغال و کارآفرینی و اجرای مؤثر طرح‌های توانمندسازی شغلی با ایجاد تناسب بین اعتبارات تخصیص یافته در حوزه تسهیلات خوداشتغالی و ایجاد چرخه کامل اشتغال در جامعه ایثارگری کشور است.

۱. مقدمه

صیانت از آرمان شهدا و تکریم فرهنگ ایثار و جهاد، از جمله مهم‌ترین زیربناهای تقویت نظام اسلامی و تحکیم قوای اخلاقی و انسانی در جامعه ایرانی است. یکی از مهم‌ترین مصادیق تحقق این رسالت در نظام حکمرانی جمهوری اسلامی ایران، صیانت از حقوق خانواده‌های معزز شهدا و جامعه ایثارگران و خانواده‌های معظم آنان، در قالب ارائه خدمات متنوع شهروندی در ساحت‌های مختلف فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی است. به این منظور و برای تعیین چارچوب‌های لازم برای ارائه خدمات به این قشر شریف از جامعه، قوانین و مقررات متنوعی در کشور وضع شده که یکی از مهم‌ترین آنها، قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران است. قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران مشتمل بر ۷۶ ماده و در قالب ۸ فصل، در مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید و از تاریخ تأیید مجمع تشخیص مصلحت نظام (۱۳۹۱/۱۰/۰۲) به مدت چهار سال به صورت آزمایشی لازم‌الاجرا شد. قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران، مصوب ۱۳۹۱/۱۰/۰۲ و اصلاحات بعدی آن، به استناد مفاد ماده (۴۷) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور (مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰) دائمی شد.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی با توجه به مفاد ماده (۷۴) این قانون^۱ و با همکاری بنیاد شهید و امور ایثارگران، برای نخستین بار در کشور، از زمان تصویب این قانون، عملکرد مالی و عملیاتی قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران را به تفکیک فصول این قانون و در ادامه به تفکیک موضوع مواد هر فصل از قانون، با تمرکز بر سال‌های اجرای قانون برنامه ششم توسعه کشور، طی دوره (۱۴۰۰-۱۳۹۶)، مورد ارزیابی کارشناسی قرار داده است. با توجه به حجم بالای احکام مربوط به فصول هشت‌گانه قانون، ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط در قالب سلسله گزارش‌ها (به تفکیک و با توجه به حجم فصول) ارائه خواهد شد.

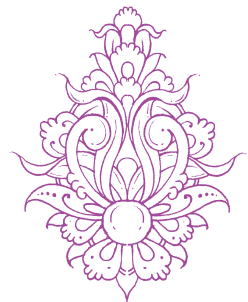
این گزارش دومین گزارش از مجموعه گزارش‌های ارزیابی عملکرد قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران خواهد بود و به بررسی فصل چهارم (اداری - استخدامی) و فصل پنجم (اشتغال و کارآفرینی) خواهد پرداخت. در این راستا احکام قانون به تفکیک هر فصل و ماده مورد بررسی قرار خواهد گرفت. در ابتدای هر فصل و به شکل خلاصه موضوع فصل، عملکرد صورت گرفته به همراه چالش‌ها و راهکارهای پیشنهادی جهت اجرای احکام قانونی ذکر شده در آن فصل مورد بررسی قرار می‌گیرد و سپس ارزیابی عملکرد دستگاه‌های متولی اجرای احکام قانونی یاد شده در هر فصل، به تفکیک مواد و تبصره‌ها، به تفصیل در جداول مربوطه جانمایی و ارائه می‌شود. در پایان گزارش ضمن جمع‌بندی و نتیجه‌گیری از عملکرد دستگاه‌های اجرایی مسئول طی سال‌های ۱۴۰۰-۱۳۹۶، پیشنهادهایی نیز جهت اصلاح قوانین مذکور و بهبود عملکرد دستگاه‌های متولی، پیرامون فصول چهارم و پنجم قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران، ارائه می‌شود.

گفتنی است که گزارش حاضر دومین گام در راستای ارزیابی عملکرد قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران بوده و مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی پس از انتشار اولیه سلسله گزارش‌های ارزیابی این قانون، از دریافت موارد و نظرات ارزنده اصلاحی و تکمیلی از سوی مسئولان دستگاه‌های اجرایی مربوطه و صاحب‌نظران و متخصصان حوزه ایثارگری در کشور، استقبال خواهد کرد و دریافت این نظرات می‌تواند نقش مؤثری در تکمیل ارزیابی عملکرد این قانون، به‌عنوان مهم‌ترین سند پشتیبان ارائه خدمات به جامعه معزز ایثارگری کشور، ایفا کند.

۱. ماده (۷۴) - به‌منظور نظارت بر حسن اجرای این قانون و آیین‌نامه اجرایی آن، رئیس بنیاد موظف است گزارش عملکرد هر سال را که براساس شاخص‌های هر برنامه و فعالیت تنظیم شده است حداکثر تا پایان آذرماه سال بعد به مقام معظم رهبری، رئیس‌جمهور و مجلس شورای اسلامی ارائه کند.

تبصره «۱» - کلیه دستگاه‌های مشمول این قانون مکلفند هر ساله گزارش عملکرد مربوط به نحوه و میزان ارائه خدمات و تسهیلات به ایثارگران مشمول این قانون را به بنیاد ارائه کنند.

تبصره «۲» - ارائه گزارش از سوی دستگاه‌هایی که مستقیماً زیر نظر مقام معظم رهبری هستند با اذن معظم‌له خواهد بود.

۲. پیشینه پژوهش

قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران» با شماره مسلسل ۱۸۵۳۸، «اظهار نظر کارشناسی درباره: «طرح اصلاح ماده (۳۹) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران» با شماره مسلسل ۱۵۹۴۹ و «اظهار نظر کارشناسی درباره: «طرح اصلاح تبصره «۲» ماده (۳۹) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران» با شماره مسلسل ۱۳۰۸۶ اشاره کرد. در حوزه پژوهش‌های علمی نیز پژوهشی با عنوان «ارزیابی تحلیلی لایحه جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران از منظر کیفری-جرم‌شناختی» در سال ۱۳۸۵ توسط محمدجعفر ساعد انجام شده است. در این پژوهش، چارچوب بخش حقوقی و قضایی لایحه جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران با در نظر گرفتن نگرش‌های نوین حقوقی به مسئله جرائم نیروهای مسلح و روند رسیدگی به جرائم آنها و با تکیه بر ملاحظات مؤثر بر رزمندگان (به‌ویژه بسیجیان) و ایثارگران تجزیه و تحلیل شده است. بر این اساس، گزارش حاضر دومین گزارشی است که از جنبه سیاستی به بررسی و ارزیابی عملکرد (فصول چهارم و پنجم) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران می‌پردازد.

بیش از ۱۰ سال از تصویب قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران می‌گذرد. این قانون مشتمل بر ۷۶ ماده در سال ۱۳۹۱ در مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید و از تاریخ تأیید مجمع تشخیص مصلحت نظام (۱۳۹۱/۱۰/۰۲) به مدت چهار سال به صورت آزمایشی لازم‌الاجرا شد. قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران، مصوب ۱۳۹۱/۱۰/۰۲ و اصلاحات بعدی آن به استناد مفاد ماده (۴۷) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور (مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰) دائمی شد. به رغم اینکه این قانون مهم‌ترین سند و پشتوانه قانونی ارائه خدمات به جامعه ایثارگران است، اما تاکنون پژوهش مستقلی به ارزیابی عملکرد کلیه احکام قانونی مندرج در این قانون توسط دستگاه‌های متولی نپرداخته است. با وجود این، از میان پژوهش‌های صورت گرفته پیرامون این قانون، می‌توان به پژوهش‌های «سیاستی» و «علمی» در این باره اشاره کرد. در حوزه پژوهش‌های سیاستی می‌توان به گزارش‌های مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی با عناوین: «اظهار نظر کارشناسی درباره: «طرح اصلاح ماده (۲۱)

۳. بررسی فصل چهارم: تسهیلات اداری و استخدامی

حمایت از سلامت جانبازان با توجه به مفاد ماده (۲۶) این قانون»، «احتساب مدت خدمت داوطلبانه ایثارگران در جبهه جز سنوات قابل قبول از لحاظ بیمه و بازنشستگی به مأخذ مشاغل سخت و زیان‌آور (یک به یک ونیم)» و «پرداخت کسور بیمه و بازنشستگی مربوطه به صندوق‌های ذی‌ربط»، «احتساب مزایای یک مقطع تحصیلی بالاتر به ایثارگران با توجه به مفاد ماده (۲۸) این قانون».

۲-۱. عملکرد فصل چهارم: مهم‌ترین اقدامات قانونی انجام‌شده پیرامون احکام این فصل عبارتند از:

■ ابلاغ قانون به دستگاه‌های اجرایی مشمول، جهت اجرا و ارائه گزارش عملکرد سالیانه به بنیاد شهید و امور ایثارگران.

■ پیش‌بینی اعتبارات مورد نیاز در بودجه مصوب سالیانه بنیاد شهید و امور ایثارگران.

■ جذب و استخدام ایثارگران مشمول به تعداد ۴۵,۸۷۸ نفر در دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۲) این قانون طی دوره ۵ ساله برنامه ششم توسعه کشور.

■ عدم کاهش حقوق و مزایا در صورت تنزل از پست سازمانی بالاتر برای ایثارگران مشمول قانون.

■ پرداخت مستمری به میزان قانونی به والدین شهید.

۱-۱. موضوع فصل: فصل چهارم قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران مواد (۲۱) تا (۲۸) این قانون را شامل می‌شود و به حوزه امور اداری-استخدامی جامعه ایثارگری پرداخته و شامل موضوعاتی به شرح ذیل است:

«اختصاص بیست و پنج درصد (۲۵٪) از نیازهای استخدامی و تأمین نیروهای مورد نیاز دستگاه‌های موضوع ماده (۲) این قانون، اعم از رسمی، پیمانی، قراردادی و شرکتی، به خانواده‌های شاهد و خانواده‌های تحت تکفل ایثارگران مشمول، مذکور در ماده (۲۱) این قانون»، «بر خورداری مشمولین مذکور در تبصره «۲» الحاقی ماده (۲۱) این قانون، از کلیه حقوق و مزایای همان پست سازمانی یا هم‌تراز شغل و پست قبلی، در صورت تنزل از پست سازمانی بالاتر، مشروط به عدم محکومیت آنها بر اساس آراء و مراجع قضایی یا اداری»، «پرداخت مستمری به کلیه والدین شاهد به میزان یک ونیم برابر حداقل حقوق کارکنان دولت»، «استفاده تا پنج سال از سنوات ارفاقی از امتیاز بازنشستگی پیش از موعد با دریافت حقوق و مزایای کامل برای مشمولین مذکور در ماده (۲۴) این قانون»، «پرداخت حداقل حقوق کارکنان دولت به عنوان حق سرپرستی به مشمولین مذکور در ماده (۲۵) این قانون»، «پرداخت حق پرستاری و حق همیاری به منظور

۴-۱. راهکارهای پیشنهادی فصل چهارم: این راهکارها عبارتند از:
تهیه، تدوین و تصویب آیین نامه اجرایی موضوع ماده (۲۴) قانون و
پیش بینی اعتبارات لازم جهت اجرایی شدن آن.
۵-۱. ارزیابی عملکرد فصل چهارم به تفکیک مواد قانونی:
ارزیابی عملکرد (فصل چهارم) قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران،
به تفکیک مواد قانونی، به شرح مندرج در جداول ۱ تا ۱۴ این گزارش
آمده است.

■ اجرای پرداخت های پیش بینی شده در این فصل شامل «حق
پرستاری» و «حق همیاری» به مشمولان ذی ربط.
■ بهره مندی از امتیازات یک مقطع تحصیلی بالاتر برای مشمولان
ذی ربط.
۳-۱. چالش های فصل چهارم: چالش های احصا شده عبارتند از:
■ عدم تصویب آیین نامه اجرایی پیش بینی شده در ماده (۲۴) قانون و
عدم پیش بینی اعتبارات لازم برای اجرایی شدن آن.

جدول ۱. فصل چهارم (تسهیلات اداری و استخدامی)

ماده قانونی	(۲۱)	
شماره تبصره	-	
موضوع	اختصاص ۲۵٪ از نیازهای استخدامی کلیه دستگاه های موضوع ماده (۲) این قانون به مشمولان مذکور در این ماده و اختصاص ۵٪ نیز به رزمندگان.	
متن قانون	کلیه دستگاه های موضوع ماده (۲) این قانون مکلفند حداقل بیست و پنج (۲۵٪) از نیازهای استخدامی و تأمین نیروهای مورد نیاز خود را اعم از رسمی، پیمانی، قراردادی، شرکتی که وفق ضوابط و مجوزهای مربوط و جایگزینی نیروهای خروجی خود اخذ می نمایند به خانواده های شاهد، جانبازان و آزادگان، همسر و فرزندان شهدا و جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر، فرزندان و همسران آزادگان یک سال و بالای یک سال اسارت اسرا و خواهر و برادر شاهد اختصاص دهند و پنج درصد (۵٪) سهمیه استخدامی را نیز به رزمندگان با سابقه حداقل شش ماه حضور داوطلبانه در جبهه ها و همسر و فرزندان آنان و فرزندان جانبازان زیر بیست و پنج درصد (۲۵٪) و آزادگان کمتر از یک سال اسارت اختصاص دهند. ^۱	
اقدامات قانونی انجام شده	ابلاغ قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران به دستگاه های اجرایی مشمول این قانون جهت اجرا و ارائه گزارش عملکرد سالانه به بنیاد.	
شاخص میزان خدمت	تعداد مشمولان به کارگیری شده در دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۲) این قانون.	
واحد سنجش	نفر	
دستگاه اجرایی مسئول	دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۲) این قانون.	
تعداد کل افراد مشمول	-	
عملکرد (تعداد کل خدمت گیرندگان)	۴۵,۸۷۸ نفر (عملکرد طی دوره ۵ ساله)	
عملکرد (تعداد خدمت گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶	۱۱,۳۹۰
	۱۳۹۷	۳۷۱
	۱۳۹۸	۱۱,۳۹۰
	۱۳۹۹	۱۳,۵۳۷
	۱۴۰۰	۹,۱۹۰
درصد تحقق	مطلوب ارزیابی می شود.	
علت عدم تحقق	-	
راهکارهای پیشنهادی	-	

۱. به استناد بند «د» ماده (۸۷) قانون برنامه ششم توسعه عبارت «اعم از رسمی، پیمانی، قراردادی، شرکتی» به ماده (۲۱) اضافه و تبصره های الحاقی «۱» و «۲» نیز به این ماده اضافه شد.

جدول ۲. فصل چهارم (تسهیلات اداری و استخدامی)

ماده قانونی	(۲۱)
شماره تبصره	تبصره «۱»
موضوع	استفاده مشمولان این تبصره علاوه بر سهمیه استخدامی این ماده با کسب حد نصاب قبولی و امتیازات لازم در آزمون‌های استخدامی و بهره‌مندی از شرط معافیت حداقل معدل و حداکثر سن.
متن قانون	آن دسته از فرزندان شاهد، جانبازان از کارافتاده کلی، آزادگان از کارافتاده کلی و فرزندان آنان که علاوه بر سهمیه استخدامی این ماده با کسب حدنصاب قبولی و امتیازات لازم در آزمون‌های استخدامی پذیرفته شوند می‌توانند همانند سایر فرزندان شاهد، جانبازان و آزادگان از شرط معافیت حداقل معدل و حداکثر سن بهره‌مند گردند.
اقدامات قانونی انجام‌شده	ابلاغ قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران به دستگاه‌های اجرایی مشمول این قانون جهت اجرا و ارائه گزارش عملکرد سالانه به بنیاد
شاخص میزان خدمت	تعداد مشمولان بهره‌مند شده از شرط معافیت حداقل معدل و حداکثر سن در استخدام
واحد سنجش	نفر
دستگاه اجرایی مسئول	دستگاه‌های موضوع ماده (۲) این قانون
تعداد کل افراد مشمول	-
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	-
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
	۱۴۰۰
عملکردی در خصوص ایثارگرانی که از شرط معافیت حداقل معدل و حداکثر سن در استخدام استفاده نموده‌اند، به‌دست نیامد.	
درصد تحقق	نامشخص
علت عدم تحقق	-
راهکارهای پیشنهادی	۱. مطالعه و بررسی میزان تحقق اهداف مورد نظر این ماده قانونی از میان ایثارگران و مشمولان شاغل در دستگاه‌های اجرایی. ۲. استعلام از دستگاه‌های اجرایی و مراجع قانونی ذی‌ربط که مسئولیت برگزاری آزمون‌های استخدامی و پذیرش را برعهده دارند.

جدول ۳. فصل چهارم (تسهیلات اداری و استخدامی)

(۲۱)	ماده قانونی
تبصره «۲»	شماره تبصره
استخدام فرزندان ایثارگران پس از بازنشستگی یکی از ایثارگران	موضوع
کلیه دستگاه‌های مشمول این قانون موظفند پس از بازنشستگی یکی از ایثارگران از محل سهمیه استخدامی خود با رعایت شرایط عمومی استخدام یکی از فرزندان شهید، جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر، آزاده، اسیر و مفقودالثر را در آن دستگاه استخدام نمایند.	متن قانون
ابلاغ قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران به دستگاه‌های اجرایی مشمول این قانون جهت اجرا و ارائه گزارش عملکرد سالانه به بنیاد	اقدامات قانونی انجام‌شده
تعداد مشمولان به‌کارگیری شده به تناسب تعداد ایثارگران بازنشسته	شاخص میزان خدمت
نفر و درصد	واحد سنجش
دستگاه‌های موضوع ماده (۲) این قانون	دستگاه اجرایی مسئول
-	تعداد کل افراد مشمول
-	عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)
با توجه به گزارش رسمی بنیاد، استخدام فرزندان ایثارگران پس از بازنشستگی هر یک از ایثارگران، اجرا نمی‌شود.	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
	۱۴۰۰
-	عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)
-	درصد تحقق
۱. بنیاد اعلام داشته است که براساس برداشت از رأی هیئت عمومی دیوان عدالت اداری، مفاد تبصره «۲» ماده (۲۱) این قانون اجرا نمی‌شود. ۲. عدم پیگیری مجدانه جهت حل و فصل ابهامات قانونی و اجرایی قانون	علت عدم تحقق
استعلام شفاف از دیوان عدالت اداری و در صورت نیاز اصلاح محتوایی مفاد تبصره وفق قوانین و مقررات به نفع جامعه ایثارگری کشور.	راهکارهای پیشنهادی

جدول ۴. فصل چهارم (تسهیلات اداری و استخدامی)

ماده قانونی	(۲۱)
شماره تبصره	تبصره «۲» الحاقی
موضوع	عدم کاهش حقوق و مزایای مشمولین این تبصره در صورت تنزل از پست سازمانی بالاتر
متن قانون	والدین، همسران و فرزندان شهدا و جانبازان و آزادگان و رزمندگان با حداقل شش ماه سابقه حضور در جبهه، شاغل در کلیه دستگاه‌های مشمول ماده (۲) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران و مؤسسات تابعه آنها و شرکت‌های عمومی و دولتی، در صورت تنزل از پست سازمانی بالاتر، مشروط به عدم محکومیت آنها براساس آرای مراجع قضایی یا اداری به تنزل پست، از کلیه حقوق و مزایای همان پست سازمانی یا هم‌تراز شغل و پست قبلی برخوردار می‌شوند.
اقدامات قانونی انجام‌شده	ابلاغ قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران به دستگاه‌های اجرایی مشمول این قانون جهت اجرا و ارائه گزارش عملکرد سالانه به بنیاد
شاخص میزان خدمت	تعداد ایثارگران مشمول بهره‌مند از تسهیلات مذکور در این تبصره
واحد سنجش	نفر
دستگاه اجرایی مسئول	دستگاه‌های موضوع ماده (۲) این قانون
تعداد کل افراد مشمول	-
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	-
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
	۱۴۰۰
درصد تحقق	۱۰۰٪ در دستگاه‌های اجرایی
علت عدم تحقق	دستگاه‌هایی که از بودجه عمومی دولت استفاده نمی‌کنند و یا تابع قانون مدیریت خدمات کشوری نمی‌باشند، این تبصره را اجرایی نکرده‌اند.
راهکارهای پیشنهادی	برگزاری جلسات تخصصی و مشورت‌های حقوقی، اداری و استخدامی لازم با مراجع ذیصلاح به‌ویژه سازمان اداری استخدامی کشور، جهت تنظیم و ارائه راهکار حقوقی لازم و اطلاع به مراجع ذیربط جهت اجرا.

جدول ۵. فصل چهارم (تسهیلات اداری و استخدامی)

ماده قانونی	(۲۲)
شماره تبصره	-
موضوع	پرداخت یارانه موضوع قانون جامع حمایت از حقوق معلولان به مشمولان این تبصره که به تشخیص کمیسیون پزشکی بنیاد دارای فرزند محجور و معلول می‌باشند.
متن قانون	بنیاد حسب مورد به همسر و والدین شاهد، جانبازان و آزادگان، که بنا به تشخیص کمیسیون پزشکی بنیاد دارای عائله تحت تکفل قانونی محجور و معلول (ذهنی، جسمی، حرکتی) باشند، علاوه بر پرداختی‌های موضوع این قانون، در صورتی که نسبت به نگهداری فرد یا افراد یاد شده در میان خانواده اقدام نمایند، حداقل به میزان یارانه موضوع قانون جامع حمایت از حقوق معلولان پرداخت می‌نماید.
اقدامات قانونی انجام شده	پیش‌بینی اعتبار مورد نیاز در بودجه مصوب سالانه بنیاد
شاخص میزان خدمت	تعداد مشمولانی که از یارانه مذکور در این ماده قانون استفاده می‌نمایند.
واحد سنجش	نفر
دستگاه اجرایی مسئول	بنیاد شهید و امور ایثارگران
تعداد کل افراد مشمول	-
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	-
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
	۱۴۰۰
درصد تحقق	٪ ۱۰۰
علت عدم تحقق	-
راهکارهای پیشنهادی	بررسی تعداد دقیق مشمولان موضوع این ماده قانونی و محاسبه دقیق میانگین سرانه اعتبارات تخصیص داده شده طی سال‌های برنامه ششم توسعه و ارزیابی کمی و کیفی وضعیت اجرایی این تبصره قانونی.

جدول ۶. فصل چهارم (تسهیلات اداری و استخدامی)

ماده قانونی	(۲۳)
شماره تبصره	-
موضوع	پرداخت مستمری به میزان ۱,۵ برابر حداقل حقوق کارکنان دولت به والدین شهدا
متن قانون	بنیاد مکلف است به کلیه والدین شاهد به میزان معادل یکونیم برابر حداقل حقوق کارکنان دولت مستمری پرداخت نماید.
اقدامات قانونی انجام‌شده	پیش‌بینی اعتبار مورد نیاز در بودجه مصوب سالانه بنیاد شهید و امور ایثارگران
شاخص میزان خدمت	تعداد والدین شاهد که مستمری مذکور را دریافت می‌نمایند.
واحد سنجش	نفر
دستگاه اجرایی مسئول	بنیاد شهید و امور ایثارگران
تعداد کل افراد مشمول	۹۸,۴۹۲
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	۹۸,۴۹۲
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
	۱۴۰۰
درصد تحقق	٪ ۱۰۰
علت عدم تحقق	-
راهکارهای پیشنهادی	-

جدول ۷. فصل چهارم (تسهیلات اداری و استخدامی)

ماده قانونی	(۲۴)
شماره تبصره	-
موضوع	استفاده از مشمولان این ماده، از امتیاز بازنشستگی پیش از موعد با ۵ سال سنوات ارفاقی و با دریافت حقوق و مزایای کامل.
متن قانون	همسران شاهد، همسران جانبازان پنجاه درصد (۵۰٪) و بالاتر، شیمیایی و اعصاب و روان (متوفی یا در قید حیات) و همسران آزادگان با سابقه اسارت پنج سال و بالاتر که قبل از اسارت با آنان ازدواج نموده‌اند، در صورت شاغل بودن می‌توانند با پنج سال سنوات ارفاقی از امتیاز بازنشستگی پیش از موعد با دریافت حقوق و مزایای کامل بهره‌مند گردند.
اقدامات قانونی انجام شده	ابلاغ قانون به دستگاه‌های اجرایی مشمول جهت اجرا و ارائه گزارش عملکرد سالانه به بنیاد
شاخص میزان خدمت	تعداد مشمولانی که از امتیاز بازنشستگی پیش از موعد استفاده نموده‌اند.
واحد سنجش	نفر
دستگاه اجرایی مسئول	دستگاه‌های موضوع ماده (۲) این قانون
تعداد کل افراد مشمول	-
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	-
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
	۱۴۰۰
درصد تحقق	-
علت عدم تحقق	۱. عدم تدوین و تصویب آیین‌نامه اجرایی مورد نیاز در این خصوص. ۲. به نظر می‌رسد تأمین اعتبار با توجه به ایجاد بار مالی قابل توجهی برای اجرای مفاد این ماده، دلیل مؤثری در اجرایی نکردن آن بوده است.
راهکارهای پیشنهادی	۱. تهیه و تدوین آیین‌نامه اجرایی این ماده قانونی و رفع محدودیت‌های اعتباری و اجرایی در آن. ۲. پیش‌بینی اعتبارات مورد نیاز و تعیین سقف تعداد بازنشستگی پیش از موعد در هر سال و اعلام محدودیت بودجه متناسب با سقف تعیین شده.

جدول ۸. فصل چهارم (تسهیلات اداری و استخدامی)

ماده قانونی	(۲۴)
شماره تبصره	تبصره «۱»
موضوع	استفاده مشمولان این تبصره از امتیاز بازنشستگی پیش از موعد از (۱) تا کمتر از (۵) سال سنوات ارفاقی و با دریافت حقوق و مزایای کامل.
متن قانون	همسران شاغل جانبازان زیر پنجاه درصد (۵۰٪) و آزادگان با سنوات اسارت کمتر از پنج سال براساس آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد بنیاد به تصویب هیئت‌وزیران می‌رسد، از یک تا پنج سال سنوات ارفاقی بازنشستگی بهره‌مند می‌گردند.
اقدامات قانونی انجام‌شده	ابلاغ قانون به دستگاه‌های اجرایی مشمول، جهت اجرا و ارائه گزارش عملکرد سالانه به بنیاد
شاخص میزان خدمت	تعداد مشمولانی که از امتیاز بازنشستگی پیش از موعد استفاده نموده‌اند.
واحد سنجش	نفر
دستگاه اجرایی مسئول	بنیاد شهید و امور ایثارگران و سایر دستگاه‌های اجرایی مشمول
تعداد کل افراد مشمول	-
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	-
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
	۱۴۰۰
درصد تحقق	-
علت عدم تحقق	۱. عدم تدوین و تصویب آیین‌نامه اجرایی مورد نیاز در این خصوص. ۲. به‌نظر می‌رسد تأمین اعتبار با توجه به ایجاد بار مالی قابل‌توجه برای اجرای مفاد این ماده، دلیل مؤثری در اجرایی نکردن آن بوده است.
راهکارهای پیشنهادی	۱. تهیه و تدوین آیین‌نامه اجرایی این ماده قانونی و رفع محدودیت‌های اعتباری و اجرایی در آن. ۲. پیش‌بینی اعتبارات مورد نیاز و تعیین سقف تعداد بازنشستگی پیش از موعد در هر سال و اعلام محدودیت بودجه متناسب با سقف تعیین‌شده.

جدول ۹. فصل چهارم (تسهیلات اداری و استخدامی)

(۲۴)	ماده قانونی	
تبصره «۲»	شماره تبصره	
کاهش ساعت کاری برای مشمولان این تبصره	موضوع	
کلیه همسران شاهد شاغل، همانند همسران جانبازان، از کاهش ساعت کاری برخوردار می‌گردند.	متن قانون	
ابلاغ قانون به دستگاه‌های مشمول، جهت اجرا و ارائه گزارش عملکرد سالانه به بنیاد	اقدامات قانونی انجام شده	
تعداد مشمولان بهره‌مند از امتیاز کاهش ساعت کاری	شاخص میزان خدمت	
نفر	واحد سنجش	
دستگاه‌های موضوع ماده (۲) این قانون	دستگاه اجرایی مسئول	
-	تعداد کل افراد مشمول	
-	عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	
کاهش ساعت کاری برای مشمولان این تبصره اجرایی نشده است.	۱۳۹۶	عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)
	۱۳۹۷	
	۱۳۹۸	
	۱۳۹۹	
	۱۴۰۰	
نامشخص	درصد تحقق	
عدم ارائه گزارش از سوی دستگاه‌های موضوع ماده (۲) این قانون به بنیاد	علت عدم تحقق	
بنیاد شهید و امور ایثارگران جهت اجرایی شدن مفاد ماده (۷۴) این قانون جهت نظارت بر حسن اجرای این قانون، واحد سازمانی «مدیریت، نظارت و ارزیابی عملکرد قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران» را تشکیل دهد.	راهکارهای پیشنهادی	

جدول ۱۰. فصل چهارم (تسهیلات اداری و استخدامی)

ماده قانونی	(۲۵)
شماره تبصره	-
موضوع	بهره‌مندی مشمولان این ماده از دریافت حداقل حقوق کارکنان دولت به‌عنوان «حق سرپرستی».
متن قانون	به همسران شاهد سرپرست خانواده و جانبازان پنجاه درصد (۵۰٪) و بالاتر و آزادگان متوفی که فرزند یا فرزندان را از آنان تحت تکفل قانونی داشته باشند معادل حداقل حقوق کارکنان دولت، حق سرپرستی پرداخت خواهد شد. افراد حضانت‌کننده از این فرزندان محروم از مادر نیز مشمول این ماده می‌باشند.
اقدامات قانونی انجام‌شده	-
شاخص میزان خدمت	تعداد مشمولان بهره‌مند از «حق سرپرستی»
واحد سنجش	نفر
دستگاه اجرایی مسئول	بنیاد شهید و امور ایثارگران
تعداد کل افراد مشمول	-
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	-
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
	۱۴۰۰
درصد تحقق	-
علت عدم تحقق	۱. عدم تدوین و تصویب آیین‌نامه اجرایی در صورت لزوم. ۲. عدم پیش‌بینی اعتبار برای اجرایی نمودن آن.
راهکارهای پیشنهادی	۱. طرح موضوع در مراجع قانونی ذی‌صلاح جهت رسیدگی قضایی. ۲. تهیه و تدوین آیین‌نامه اجرایی مورد نیاز و تعیین تکالیف و الزامات. ۳. برآورد تعداد مشمولان و پیش‌بینی اعتبارات سالانه جهت رسیدگی و اجرای مؤثر این تبصره قانونی.

جدول ۱۱. فصل چهارم (تسهیلات اداری و استخدامی)

ماده قانونی	(۲۶)
شماره تبصره	-
موضوع	پرداخت «حق پرستاری» و «حق همیاری» بر مبنای حداقل دستمزد ماهانه کارگران به مشمولین این ماده
متن قانون	دولت موظف است به منظور حمایت از سلامت جانبازان پنجاه درصد (۵۰٪) و بالاتر و جانبازان اعصاب و روان و شیمیایی و جانبازان دارای محدودیت جسمی-حرکتی به تشخیص کمیسیون پزشکی بنیاد و براساس شدت و نوع ضایعات ناشی از مجروحیت و میزان ساعت کاری که از جانبازان مراقبت می‌شود، نسبت به برقراری و پرداخت حق پرستاری و حق همیاری بر مبنای حداقل دستمزد ماهانه کارگران اقدام و اعتبار مورد نیاز را در لوایح بودجه سنواتی منظور نماید. ^۱
اقدامات قانونی انجام شده	پیش‌بینی اعتبار مورد نیاز در بودجه مصوب سالانه بنیاد شهید و امور ایثارگران.
شاخص میزان خدمت	تعداد جانبازانی که «حق پرستاری» و «حق همیاری» دریافت می‌نمایند.
واحد سنجش	نفر
دستگاه اجرایی مسئول	بنیاد شهید و امور ایثارگران
تعداد کل افراد مشمول	۶۸,۶۶۴
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	۶۸,۶۶۴
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
	۱۴۰۰
درصد تحقق	٪ ۱۰۰
علت عدم تحقق	-
راهکارهای پیشنهادی	مطالعه و بررسی میزان رضایت‌مندی ایثارگران مشمول این ماده از خدمات و تسهیلات دریافتی سال‌های برنامه ششم توسعه.

۱. براساس بند «د» ماده (۸۷) قانون برنامه ششم توسعه «جانبازان دارای محدودیت جسمی حرکتی» به ماده (۲۶) به همراه ۲ تبصره اضافه شد.

جدول ۱۲. فصل چهارم (تسهیلات اداری و استخدامی)

ماده قانونی	(۲۶)
شماره تبصره	تبصره «۱»
موضوع	تسری برخورداری از «حق پرستاری» و «حق همیاری» به مشمولان مذکور در این تبصره.
متن قانون	والدین، همسران و فرزندان شهدا که دارای بیماری‌های خاص و یا صعب‌العلاج یا محدودیت جسمی حرکتی می‌باشند پس از تأیید کمیسیون پزشکی بنیاد، مشمول این ماده می‌شوند.
اقدامات قانونی انجام‌شده	پیش‌بینی اعتبار مورد نیاز در بودجه مصوب سالانه بنیاد شهید و امور ایثارگران.
شاخص میزان خدمت	تعداد مشمولان این تبصره که «حق پرستاری» و «حق همیاری» دریافت می‌نمایند.
واحد سنجش	نفر
دستگاه اجرایی مسئول	دستگاه‌های موضوع ماده (۲) این قانون
تعداد کل افراد مشمول	۶۸,۶۲۶
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	۶۸,۶۲۶
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
	۱۴۰۰
درصد تحقق	٪ ۱۰۰
علت عدم تحقق	-
راهکارهای پیشنهادی	-

جدول ۱۳. فصل چهارم (تسهیلات اداری و استخدامی)

ماده قانونی	(۲۷)
شماره تبصره	-
موضوع	منظور نمودن مدت خدمات داوطلبانه در جبهه قبل از استخدام و اشتغال به عنوان سنوات قابل قبول از لحاظ بیمه و بازنشستگی به مأخذ مشاغل سخت و زیان آور (یک به یک و نیم).
متن قانون	مدت خدمت داوطلبانه جانبازان، رزمندگان، آزادگان و شهدا در جبهه قبل از استخدام و اشتغال در صورت تمایل جزء سنوات قابل قبول از لحاظ بیمه و بازنشستگی به مأخذ مشاغل سخت و زیان آور (یک به یک و نیم) محسوب می‌گردد. دولت مکلف است مابه التفاوت کسور بیمه و بازنشستگی سهم کارمند و یا کارگر و کارفرما را برای مدت مذکور به مأخذ آخرین وضعیت استخدامی (حقوق و مزایای مشمول کسور بیمه و بازنشستگی) محاسبه و یکجا به صندوق‌های مربوط واریز نماید.
اقدامات قانونی انجام شده	۱- ابلاغ قانون به دستگاه‌های اجرایی مشمول جهت اجرا و ارائه گزارش عملکرد سالانه به بنیاد ۲- پیش‌بینی اعتبار در بودجه مصوب سالانه بنیاد
شاخص میزان خدمت	تعداد ایثارگران بهره‌مند از امتیاز مذکور در این ماده
واحد سنجش	نفر
دستگاه اجرایی مسئول	دستگاه‌های موضوع ماده (۲) این قانون و بنیاد شهید و امور ایثارگران
تعداد کل افراد مشمول	-
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	-
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
۱۴۰۰	
درصد تحقق	٪۱۰۰
علت عدم تحقق	-
راهکارهای پیشنهادی	اطلاع‌رسانی مجدد به کارکنان دستگاه‌های مربوط جهت بهره‌مندی از تسهیلات و امتیازات مورد نظر.

جدول ۱۴. فصل چهارم (تسهیلات اداری و استخدامی)

ماده قانونی	(۲۸)
شماره تبصره	-
موضوع	بهره‌مندی از امتیازات دیپلم و احتساب مزایای یک مقطع تحصیلی بالاتر برای مشمولان این ماده
متن قانون	کلیه دستگاه‌های مشمول این قانون مکلفند نسبت به اعطای امتیازات دیپلم به شهدا و مفقودان زیر دیپلم و احتساب مزایای یک مقطع تحصیلی بالاتر به کلیه شهدا و مفقودان دارای مدرک دیپلم و بالاتر همانند جانبازان و آزادگان اقدام و حقوق و مزایای آنان را مطابقت دهند.
اقدامات قانونی انجام‌شده	ابلاغ قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران به دستگاه‌های موضوع ماده (۲) این قانون جهت اجرا و ارائه گزارش عملکرد سالانه به بنیاد
شاخص میزان خدمت	تعداد ایثارگران موضوع این ماده که از امتیازات دیپلم و یا مزایای یک مقطع تحصیلی بالاتر استفاده نموده‌اند.
واحد سنجش	نفر
دستگاه اجرایی مسئول	دستگاه‌های موضوع ماده (۲) این قانون و بنیاد شهید و امور ایثارگران
تعداد کل افراد مشمول	-
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	-
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
	۱۴۰۰
درصد تحقق	۱۰۰٪
علت عدم تحقق	-
راهکارهای پیشنهادی	اطلاع‌رسانی جامع، شفاف و پویا به کارکنان دستگاه‌های مربوط جهت بهره‌مندی از امتیازات قانونی.

۴. بررسی فصل پنجم: اشتغال و کارآفرینی

۲-۱. موضوع فصل: فصل پنجم قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران به مبحث اشتغال و کارآفرینی می پردازد و مواد (۲۹) تا (۳۶) این قانون را شامل می شود. از جمله موضوعات مورد بحث در این فصل می توان به موارد ذیل اشاره کرد: «اولویت قرار دادن مشمولان موضوع ماده (۲۹) این قانون در جذب نیروی انسانی مورد نیاز کارگاه های تابع قانون کار»، «تشویق کارفرمایان کارگاه های موضوع ماده (۳۱) این قانون برای جذب مشمولان مذکور در ماده (۲۹) این قانون از طریق راهکارهایی همچون اعمال تخفیف صد در صد (۱۰۰٪) حق بیمه سهم کارفرما (حداقل به مدت ۵ سال)»، «احتساب یکصد و پنجاه درصد (۱۵۰٪) حقوق پرداختی به ایثارگران جدید الاستخدام به عنوان هزینه های قابل قبول مالیاتی به مدت ۵ سال»، «ایجاد صندوق اشتغال و کارآفرینی»، «پرداخت (۷۵٪) حداقل حقوق کارکنان دولت حداکثر تا (۱۸) ماه به عنوان کمک هزینه زندگی در طی مدت آموزش و مهارت آموزی به مشمولان موضوع ماده (۲۹) این قانون»، «ارائه امکانات تا ۳۰٪ از ظرفیت موجود به مشمولان مذکور در ماده (۲۹) به شرح مفاد ماده (۳۴) این قانون از جمله در واگذاری غرفه میادین و بازارچه های خود اشتغالی، سهمیه پذیرش آموزش های مهارتی و تخصصی سازمان آموزش فنی و حرفه ای و اعزام نیروی کار به خارج از کشور و همچنین ایجاد مشاغل پایدار برای مشمولان مذکور از محل تسهیلات تکلیفی، اعتبارات و جوه اداره شده، برنامه کمک های فنی و اعتباری و غیره» اشاره کرد.

۲-۲. عملکرد فصل پنجم: مهم ترین اقدامات قانونی انجام شده پیرامون اجرای احکام این فصل عبارتند از:

- پیش بینی اعتبارات لازم حسب مورد در بودجه مصوب سالانه بنیاد.
 - تصویب اساسنامه صندوق اشتغال و کارآفرینی ایثارگران در هیئت وزیران.
 - ابلاغ قانون به دستگاه های موضوع ماده (۲) این قانون.
 - عضویت رئیس بنیاد شهید و امور ایثارگران در شورای عالی اشتغال.
 - پرداخت حق بیمه سهم کارفرما برای مشمولان ذی ربط.
- ۲-۳. چالش های فصل پنجم:** مهم ترین چالش های تحقق مفاد این فصل عبارتند از:
- عدم تأمین بخشی از اعتبارات لازم برای اجرای مفاد فصل پنجم قانون.
 - عدم بهره گیری از ظرفیت های قانونی مندرج در اساسنامه صندوق اشتغال و کارآفرینی ایثارگران.
 - ایجاد پیامدهای اجتماعی ناشی از اختصاص سهمیه های استخدامی برای مشمولان این قانون.
 - عدم تمرکز در اجرای هماهنگ طرح های توانمندسازی شغلی، ارائه تسهیلات تکلیفی خوداشتغالی و کمک های فنی و اعتباری.
 - عدم پذیرش دستگاه های اجرایی برای اجرای طرح کارورزی فارغ التحصیلان مشمول این قانون.
 - عدم تناسب میزان تسهیلات خوداشتغالی برای ایجاد یک شغل پایدار.

۲-۴. راهکارهای پیشنهادی فصل پنجم: عبارتند از:

- بهره گیری از اختیارات صندوق اشتغال و کارآفرینی ایثارگران، مندرج در اساسنامه و فعال کردن آثار صندوق اشتغال و کارآفرینی ایثارگران.
- افزایش لازم در اعتبارات مربوط به اشتغال مشمولان این قانون و اجرای هماهنگ و مؤثر طرح های توانمندسازی شغلی، ارائه تسهیلات تکلیفی خوداشتغالی و کمک های فنی و اعتباری.
- برقراری تناسب اعتباری لازم در خصوص میزان تسهیلات خوداشتغالی و ایجاد مشاغل پایدار.

۲-۵. ارزیابی عملکرد فصل پنجم به تفکیک مواد قانونی: ارزیابی عملکرد (فصل پنجم) قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران، به تفکیک مواد قانونی، به شرح مندرج در جداول ۱۵ تا ۲۷، این گزارش آمده است.

جدول ۱۵. فصل پنجم (اشتغال و کارآفرینی)

(۲۹)	ماده قانونی	
-	شماره تبصره	
تعیین مشمولین خدمات مذکور در فصل پنجم تحت‌عنوان: اشتغال و کارآفرینی در این قانون.	موضوع	
خانواده شاهد، جانبازان، همسر و فرزندان جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر، آرادگان و همسر و فرزندان آنان مشروط بر آنکه فاقد شغل و درآمد بوده و واجد شرایط شغل مورد نظر باشند می‌توانند از خدمات این فصل برخوردار شوند.	متن قانون	
۱- ابلاغ این قانون به دستگاه‌های موضوع ماده (۲) جهت اجرا و ارائه گزارش عملکرد سالانه به بنیاد. ۲- پیش‌بینی اعتبارات لازم حسب مورد در بودجه مصوب سالانه بنیاد.	اقدامات قانونی انجام‌شده	
تعداد مشمولین استفاده‌کننده از خدمات این فصل به تفکیک خدمات ارائه‌شده	شاخص میزان خدمت	
نفر	واحد سنجش	
دستگاه‌های موضوع ماده (۲) این قانون و بنیاد شهید و امور ایثارگران	دستگاه اجرایی مسئول	
-	تعداد کل افراد مشمول	
-	عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	
در ماده (۲۹) این قانون مشمولین خدمات مربوط به اشتغال و کارآفرینی که در فصل پنجم قانون ذکر گردیده، تعیین شده است.	۱۳۹۶	عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)
	۱۳۹۷	
	۱۳۹۸	
	۱۳۹۹	
	۱۴۰۰	
-	درصد تحقق	
-	علت عدم تحقق	
-	راهکارهای پیشنهادی	

جدول ۱۶. فصل پنجم (اشتغال و کار آفرینی)

ماده قانونی	(۳۰)
شماره تبصره	-
موضوع	در اولویت قرار گرفتن مشمولان ماده (۲۹) این قانون توسط کارگاه‌های تابع قانون کار در راستای جذب نیروی انسانی مورد نیاز.
متن قانون	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سایر واحدهای ذی ربط اعم از دولتی و غیردولتی موظفند ضمن هماهنگی با بنیاد در راستای جذب نیروی انسانی مورد نیاز کارگاه‌های تابع قانون کار، مشمولان موضوع ماده (۲۹) این قانون را در اولویت قرار دهند.
اقدامات قانونی انجام شده	ابلاغ این قانون به دستگاه‌های موضوع ماده (۲) جهت اجرا و ارائه گزارش عملکرد سالانه به بنیاد
شاخص میزان خدمت	تعداد مشمولان ماده (۲۹) این قانون که توسط کارگاه‌های تابع قانون کار به کارگیری شده‌اند.
واحد سنجش	نفر
دستگاه اجرایی مسئول	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و بنیاد شهید و امور ایثارگران
تعداد کل افراد مشمول	-
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	-
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
	۱۴۰۰
نامشخص	به دلیل عدم وجود آمار موثق و عدم دسترسی به داده و اطلاعات مربوط به میزان اجرایی شدن مفاد ماده (۳۰) این قانون، ارائه عملکرد و ارزیابی آن امکان‌پذیر نیست.
درصد تحقق	نامشخص
علت عدم تحقق	۱. عدم همکاری دستگاه‌های اجرایی ذی ربط در ارائه گزارش عملکرد به بنیاد ۲. عدم الزام‌آوری مفاد مندرج در قانون
راهکارهای پیشنهادی	تهیه و ابلاغ دستورالعمل اجرایی لازم جهت الزام دستگاه‌های دولتی و غیردولتی به جذب و به کارگیری نیروی انسانی مورد نیاز از میان ایثارگران مشمول این بند قانونی.

جدول ۱۷. فصل پنجم (اشتغال و کار آفرینی)

ماده قانونی	(۳۱)
شماره تبصره	بند «الف»
موضوع	پرداخت ۱۰۰٪ حق بیمه سهم کارفرما مشمولان مذکور در بند «الف» این ماده، حداقل به مدت ۵ سال و برای سایر مشمولان ماده (۲۹) به میزان ۵۰٪ حق بیمه سهم کارفرما به مدت حداقل ۵ سال توسط بنیاد پرداخت می‌گردد.
متن قانون	به منظور تشویق کارفرمایان کارگاه‌ها به جذب مشمولان موضوع ماده (۲۹) این قانون، دولت موظف است کارفرمایانی را که با هماهنگی بنیاد پس از اخذ تعهدات لازم و انعقاد قراردادی که مبین تعهدات طرفین باشد اقدام به جذب نیرو در راستای تأمین نیروی انسانی مورد نیاز خود می‌نمایند، مشمول تخفیفات و تسهیلاتی به شرح ذیل قرار دهد: الف) حق بیمه سهم کارفرما برای جانبازان، آزادگان، فرزندان شاهد، فرزندان جانبازان، فرزندان آزادگان، رزمندگان و فرزندان رزمندگان با حداقل شش ماه سابقه حضور در جبهه، به میزان صددرصد (۱۰۰٪) و سایر مشمولان موضوع ماده (۲۹) این قانون به میزان پنجاه درصد (۵۰٪) حداقل به مدت پنج سال توسط بنیاد پرداخت می‌گردد. ^۱
اقدامات قانونی انجام شده	پیش‌بینی اعتبار در بودجه مصوب سالانه بنیاد
شاخص میزان خدمت	تعداد ایثارگرانی که حق بیمه سهم کارفرمای ایشان توسط بنیاد پرداخت می‌گردد.
واحد سنجش	نفر
دستگاه اجرایی مسئول	بنیاد شهید و امور ایثارگران
تعداد کل افراد مشمول	-
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	۴۹۴ نفر
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
	۱۴۰۰
عملکرد قابل اتکایی در این زمینه ارائه نشده است. در یک گزارش رسمی بنیاد اشاره شده که در سال ۱۴۰۰ به تعداد ۲۱ کارفرما، موضوع بند «الف» ماده (۳۱)، از پرداخت ۱۰۰٪ حق بیمه سهم کارفرما معاف بوده‌اند و طبق مفاد این بند، مبالغ مذکور می‌بایست توسط بنیاد تأمین و پرداخت گردد.	
درصد تحقق	نامشخص
علت عدم تحقق	بنیاد عدم تأمین اعتبار لازم را دلیل عدم اجرای کامل بند «الف» ماده (۳۰) قانون اعلام نموده است.
راهکارهای پیشنهادی	۱. پیش‌بینی کامل اعتبارات مورد نیاز برای اجرای این ماده قانونی در اعتبارات مصوب سالانه بنیاد. ۲. مشخص نمودن تعداد افراد مشمول و تعداد ایثارگران به‌کارگیری شده. ۳. اطلاع‌رسانی جهت تشویق کارفرمایان مشمول بند «الف» ماده (۳۱) این قانون برای مشارکت حداکثری کارفرمایان و بهره‌مندی از تسهیلات قانونی مورد نظر.

۱. به موجب بند «ج» ماده (۸۸) قانون برنامه ششم توسعه عبارت «فرزندان جانبازان، فرزندان آزادگان، رزمندگان و فرزندان رزمندگان با حداقل شش ماه سابقه حضور در جبهه» به بند «الف» ماده (۳۱) اضافه شد.

جدول ۱۸. فصل پنجم (اشتغال و کار آفرینی)

ماده قانونی	(۳۱)
شماره تبصره	تبصره بند «ب»
موضوع	کاهش مالیات کارفرمایان مورد نظر این قانون به شرح بند «ب» ماده (۳۱)
متن قانون	کاهش مالیات کارفرمایان این گونه کارگاه ها از طریق احتساب یکصد و پنجاه درصد (۱۵۰٪) حقوق پرداختی به ایثارگران جدید الاستخدام به عنوان هزینه های قابل قبول مالیاتی به مدت پنج سال.
اقدامات قانونی انجام شده	انعکاس این بند قانونی به کارفرمایان جهت ترغیب به مشارکت حداکثری.
شاخص میزان خدمت	تعداد ایثارگرانی که کارفرمای ایشان از کاهش مالیاتی برخوردار شده است.
واحد سنجش	نفر
دستگاه اجرایی مسئول	بنیاد شهید و امور ایثارگران و سازمان امور مالیاتی کشور
تعداد کل افراد مشمول	-
عملکرد (تعداد کل خدمت گیرندگان)	
عملکرد (تعداد خدمت گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
	۱۴۰۰
به دلیل عدم وجود داده و اطلاعات مورد نیاز، عملکرد بند «ب» ماده (۳۱) این قانون قابل ارائه و ارزیابی نبوده است.	
درصد تحقق	نامشخص
علت عدم تحقق	عدم وجود یک سازوکار مدیریت و برنامه ریزی مستمر در بنیاد جهت جلب همکاری و هماهنگی بیشتر سایر دستگاه های مسئول جهت اجرایی کردن مفاد این قانون و تهیه گزارشات عملکرد سالانه به تفکیک مواد قانون و دستگاه های اجرایی مسئول.
راهکارهای پیشنهادی	انعکاس و اطلاع رسانی این بند قانونی به کارفرمایان جهت مشارکت حداکثری در این طرح قانونی و بهره مندی از مزایای قانونی تعیین شده.

جدول ۱۹. فصل پنجم (اشتغال و کار آفرینی)

ماده قانونی	(۳۱)
شماره تبصره	تبصره بند «ج»
موضوع	پرداخت یارانه حداقل دستمزد تا مدت ۱۸ ماه به کارفرمایانی که ایثارگران مشمول را به‌کارگیری نموده‌اند.
متن قانون	کارفرمایانی که اقدام به جذب و استخدام افراد موضوع ماده (۲۹) این قانون حداقل به مدت پنج سال می‌نمایند تا مدت هجده ماه از هفتادوپنج درصد (۷۵٪) یارانه حداقل حقوق و دستمزد، موضوع ماده (۲۴) قانون کار بر حسب نوع شغلی که در اختیار آنان قرار خواهد گرفت بهره‌مند می‌شوند.
اقدامات قانونی انجام‌شده	-
شاخص میزان خدمت	تعداد ایثارگرانی که کارفرمای ایشان از یارانه حداقل حقوق و دستمزد استفاده نموده است.
واحد سنجش	نفر
دستگاه اجرایی مسئول	بنیاد شهید و امور ایثارگران
تعداد کل افراد مشمول	-
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	-
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
	۱۴۰۰
به‌دلیل عدم وجود داده و اطلاعات مورد نیاز، عملکرد بند «ج» ماده (۳۱) این قانون قابل ارائه و ارزیابی نبوده است.	
درصد تحقق	نامشخص
علت عدم تحقق	۱. عدم ارائه گزارش از سوی بنیاد ۲. عدم ابلاغ بند قانونی به کارفرمایان مشمول، جهت اطلاع‌رسانی و ایجاد انگیزه.
راهکارهای پیشنهادی	۱. اطلاع‌رسانی و ابلاغ این بند قانونی به کارفرمایان جهت مشارکت حداکثری ۲. جمع‌آوری و جمع‌بندی گزارشات عملکردی از کارفرمایان جهت تکمیل و اجرای تعهدات قانونی مندرج در این بند قانونی.

جدول ۲۰. فصل پنجم (اشتغال و کارآفرینی)

ماده قانونی	(۳۲)
شماره تبصره	تبصره بند «الف»؛ تبصره بند «ب»؛ تبصره بند «ج»
موضوع	ایجاد صندوق اشتغال و کارآفرینی ایثارگران و تدوین اساسنامه صندوق
متن قانون	بنیاد موظف است نسبت به ایجاد صندوق اشتغال و کارآفرینی ایثارگران اقدام نموده و اساسنامه آن را تدوین و به تصویب هیئت وزیران برساند. منابع مالی این صندوق به شرح زیر تأمین می‌گردد: الف) بودجه عمومی دولت ب) وجوه برگشتی از محل اقساط وام‌های اشتغال پرداختی به ایثارگران (وجوه اداره شده) ج) سایر منابع بنیاد (منابع داخلی بنیاد)
اقدامات قانونی انجام شده	تصویب اساسنامه صندوق اشتغال و کارآفرینی ایثارگران در جلسات مورخ ۱۳۹۳/۸/۲۸ و ۱۳۹۴/۶/۱ هیئت وزیران
شاخص میزان خدمت	تعداد ایثارگران مشمول که از تسهیلات اعتباری خوداشتغالی صندوق استفاده نموده‌اند.
واحد سنجش	نفر
دستگاه اجرایی مسئول	بنیاد شهید و امور ایثارگران
تعداد کل افراد مشمول	-
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	-
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
	۱۴۰۰
نامشخص	اساسنامه صندوق اشتغال و کارآفرینی ایثارگران طی جلسات مورخ ۱۳۹۳/۸/۲۸ و ۱۳۹۴/۶/۱ هیئت وزیران به تصویب رسیده است، اما صندوق مذکور فعالیتی نداشته و عملکردی ندارد.
درصد تحقق	نامشخص
علت عدم تحقق	۱. طرح‌های توانمندسازی شغلی و تقویت برنامه‌های خوداشتغالی در اولویت قرار نگرفته است. ۲. جذب و استخدام در دستگاه‌های اجرایی با توجه به اختصاص سهمیه‌های استخدامی، در اولویت بوده و به‌عنوان مسیر آسان‌تر به آن تأکید گردیده است. (ضمن اینکه این موضوع پیامدهای اجتماعی از جمله اعمال تبعیض را نیز موجب شده است).
راهکارهای پیشنهادی	۱. طرح‌های توانمندسازی شغلی و مهارتی و تقویت برنامه‌های خوداشتغالی در اولویت قرار گیرد. ۲. ارائه خدمات مشاوره‌های شغلی و خوداشتغالی پیش‌بینی شود. ۳. ایجاد تمرکز در منابع مالی و تسهیلات و اجرای طرح‌های توانمندسازی شغلی و مهارتی و ارائه خدمات مشاوره‌ای و ارائه به‌موقع مشوق‌های پیش‌بینی شده صورت پذیرد. ۴. فعالیت صندوق اشتغال و کارآفرینی جهت افزایش منابع مالی مورد نیاز در برنامه عملیاتی بنیاد قرار گیرد.

جدول ۲۱. فصل پنجم (اشتغال و کار آفرینی)

ماده قانونی	(۳۳)
شماره تبصره	-
موضوع	پرداخت ۷۵٪ حداقل حقوق کارکنان دولت برای حداکثر ۱۸ ماه به مشمولان این ماده که دوره‌های آموزشی و مهارت شغلی را طی می‌کنند.
متن قانون	در صورتی که در راستای دستیابی فرزندان شاهد، جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر و آزادگان بیکار به مشاغل مناسب، نیاز به فراگیری دوره‌های آموزشی و مهارتی باشد، به منظور تأمین حداقل معاش آنان در طول دوره آموزش (حداکثر تا هجده ماه) کمک هزینه زندگی معادل هفتاد و پنج درصد (۷۵٪) حداقل حقوق کارکنان دولت و برای یکبار توسط بنیاد پرداخت خواهد شد.
اقدامات قانونی انجام شده	ابلاغ قانون به دستگاه‌های اجرایی مشمول جهت اجرا و ارائه گزارش عملکرد سالانه به بنیاد.
شاخص میزان خدمت	تعداد مشمولانی که از کمک هزینه زندگی طی دوره‌های آموزشی و مهارت شغلی استفاده نموده‌اند.
واحد سنجش	نفر
دستگاه اجرایی مسئول	بنیاد شهید و امور ایثارگران
تعداد کل افراد مشمول	تعداد متقاضیان آموزش
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	بنیاد نسبت به ارائه آمار تعداد خدمت‌گیرندگان اقدام نماید.
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
	۱۴۰۰
ماده (۳۳) این قانون اجرایی نشده و عملکردی ندارد.	
درصد تحقق	عدم تحقق
علت عدم تحقق	<p>۱. عدم تمرکز در اجرای هماهنگ طرح‌های توانمندسازی شغلی و ارائه تسهیلات تکلیفی خوداشتغالی و کمک‌های فنی و اعتباری به همراه عدم ارائه به موقع مشوق‌های لازم برای کارفرمایان.</p> <p>۲. عدم وجود یک سازوکار مشاوره شغلی مؤثر.</p> <p>۳. انتخاب مسیر آسان‌تر با پیامدهای اجتماعی در اختصاص سهمیه‌های استخدامی.</p> <p>۴. عدم تأمین اعتبار از طریق ایجاد صندوق اشتغال و کارآفرینی و تقویت صندوق طی سال‌های گذشته.</p>
راهکارهای پیشنهادی	<p>۱. تمرکز بر طرح‌های توانمندسازی شغلی.</p> <p>۲. ارائه تسهیلات تکلیفی خوداشتغالی و کمک‌های فنی و اعتباری لازم، هماهنگ با طرح‌های توانمندسازی شغلی و مهارتی.</p> <p>۳. ارائه به موقع مشوق‌های قانونی لازم به کارفرمایان.</p> <p>۴. راه‌اندازی مرکز مشاوره شغلی.</p> <p>۵. فعال نمودن صندوق اشتغال و کارآفرینی جهت افزایش منابع مالی مورد نیاز در برنامه عملیاتی بنیاد.</p>

جدول ۲۲. فصل پنجم (اشتغال و کارآفرینی)

ماده قانونی	(۳۴)
شماره تبصره	تبصره بند «الف»
موضوع	واگذاری ۳۰٪ از غرفه میادین و بازارچه‌های خوداشتغالی و دکه به مشمولین واجد شرایط این فصل
متن قانون	برای بهره‌مندی افراد واجد شرایط این فصل، ضمن هماهنگی دستگاه‌ها و مراکز ارائه دهنده امکانات فوق با بنیاد، مشروط بر آنکه قبلاً از تسهیلات این فصل استفاده نکرده باشند، تا سی درصد (۳۰٪) از امکانات مربوط به موارد ذیل به این امر اختصاص می‌یابد: الف) واگذاری غرفه میادین و بازارچه‌های خود اشتغالی و دکه از طریق شوراهای اسلامی و با هماهنگی شهرداری‌ها.
اقدامات قانونی انجام شده	ابلاغ قانون به دستگاه‌های موضوع ماده (۲) این قانون
شاخص میزان خدمت	تعداد مشمولانی که غرفه میادین و بازارچه‌های خوداشتغالی و دکه به آنها واگذار شده است.
واحد سنجش	نفر
دستگاه اجرایی مسئول	وزارت کشور شوراهای اسلامی و شهرداری‌ها
تعداد کل افراد مشمول	تعداد تقاضای ثبت شده
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	-
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
	۱۴۰۰
نامشخص	با توجه به عدم وجود اطلاعات در این زمینه، ارائه عملکرد مقدور نشد. بنیاد نسبت به اخذ و ارائه گزارش عملکرد شهرداری و وزارت کشور به تفکیک سال اقدام نماید.
درصد تحقق	نامشخص
علت عدم تحقق	بنیاد اجرای مفاد این بند از ماده را ناقص و محدود عنوان نمود.
راهکارهای پیشنهادی	۱. تأکید بر اجرایی شدن مفاد ماده (۷۴) و تبصره‌های آن جهت ارائه گزارش عملکرد سالانه. ۲. مشخص نمودن تعداد غرفه‌ها و دکه‌های متعلق به شوراهای اسلامی و شهرداری‌ها و محاسبه ۳۰٪ از آنها.

جدول ۲۳. فصل پنجم (اشتغال و کار آفرینی)

ماده قانونی	(۳۴)
شماره تبصره	تبصره بند «ب»
موضوع	اختصاص ۳۰٪ از سهمیه پذیرش دوره‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت آموزش‌های مهارتی، تخصصی سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای به مشمولان واجد شرایط این فصل.
متن قانون	سهمیه پذیرش دوره‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت آموزش‌های مهارتی، تخصصی سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای به‌همراه تسهیلات رفاهی به‌ویژه خوابگاه.
اقدامات قانونی انجام‌شده	ابلاغ قانون به دستگاه‌های موضوع ماده (۲) این قانون
شاخص میزان خدمت	تعداد مشمولانی که از دوره‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت آموزش‌های مهارتی و تخصصی سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای استفاده نموده‌اند.
واحد سنجش	نفر
دستگاه اجرایی مسئول	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی. سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور. بنیاد شهید و امور ایثارگران.
تعداد کل افراد مشمول	۲۳۰,۰۰۰ (این تعداد برآوردی است).
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	۸,۲۸۰ (عملکرد طی دوره ۵ ساله برآورد شده است).
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
	۱۴۰۰
درصد تحقق	۴٪
علت عدم تحقق	به‌نظر می‌رسد به توانمندسازی افراد از طریق آموزش‌های تخصصی و مهارت‌های شغلی توجه جدی نشده و اجرای طرح‌های توانمندسازی شغلی در اولویت قرار نگرفته است.
راهکارهای پیشنهادی	۱. اولویت دادن به اجرای طرح‌های توانمندسازی شغلی و تقویت آن. ۲. هدف‌گذاری متناسب با تعداد کل افراد مشمول و اجرای دوره‌های آموزشی در زمان‌بندی مناسب. ۳. تأمین اعتبار مورد نیاز. ۴. با توجه به افزایش تعداد متقاضیان و مشمولان این بند قانونی، توسعه و گسترش برگزاری دوره‌های آموزشی کوتاه و بلندمدت از سوی سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای پیشنهاد می‌گردد.

جدول ۲۴. فصل پنجم (اشتغال و کارآفرینی)

(۳۴)	ماده قانونی	
تبصره بند «ج»	شماره تبصره	
اجرای دوره‌های کارورزی خاص فارغ التحصیلان.	موضوع	
اجرای دوره‌های کارورزی خاص فارغ التحصیلان توسط دستگاه‌های اجرایی ذی ربط.	متن قانون	
ابلاغ قانون به دستگاه‌های موضوع ماده (۲) این قانون.	اقدامات قانونی انجام شده	
تعداد فارغ التحصیلان مشمولی که دوره‌های کارورزی را در دستگاه‌های اجرایی ذی ربط طی نموده‌اند.	شاخص میزان خدمت	
نفر	واحد سنجش	
دستگاه‌های موضوع ماده (۲) این قانون و بنیاد شهید و امور ایثارگران	دستگاه اجرایی مسئول	
تعداد فارغ التحصیلان مشمول	تعداد کل افراد مشمول	
	عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	
بنیاد طی یک گزارش رسمی اعلام نموده است که طرح کارورزی فارغ التحصیلان در دستگاه‌های اجرایی اجرا نمی‌شود.	۱۳۹۶	عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)
	۱۳۹۷	
	۱۳۹۸	
	۱۳۹۹	
	۱۴۰۰	
نامشخص	درصد تحقق	
عدم پذیرش دستگاه‌های اجرایی برای اجرای طرح کارورزی فارغ التحصیلان به‌منظور پیشگیری از ایجاد تعهد استخدامی.	علت عدم تحقق	
برگزاری دوره‌های کارورزی از سوی دستگاه‌های اجرایی ذی ربط و جذب فارغ التحصیلان مشمول این بند قانونی و ارائه گزارش عملکرد به بنیاد.	راهکارهای پیشنهادی	

جدول ۲۵. فصل پنجم (اشتغال و کار آفرینی)

ماده قانونی	(۳۴)
شماره تبصره	تبصره بند «د»
موضوع	اعزام نیروی کار به خارج از کشور
متن قانون	اعزام نیروی کار به خارج از کشور، توسط دستگاه‌های مشمول این قانون.
اقدامات قانونی انجام‌شده	ابلاغ قانون به دستگاه‌های موضوع ماده (۲) این قانون
شاخص میزان خدمت	تعداد مشمولانی که به‌عنوان نیروی کار به خارج از کشور اعزام شده‌اند.
واحد سنجش	نفر
دستگاه اجرایی مسئول	دستگاه‌های موضوع ماده (۲) این قانون و بنیاد شهید و امور ایثارگران
تعداد کل افراد مشمول	تعداد افراد متقاضی مشمول این بند قانونی
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	-
عملکرد (تعداد) خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
	۱۴۰۰
بنیاد طی یک گزارش رسمی اعلام کرده است که طرح اعزام نیروی کار به خارج از کشور انجام نمی‌شود. (البته در یک گزارش دیگر عنوان شده که تعداد ۳۳ نفر در سال ۱۴۰۰ به خارج از کشور جهت اشتغال به کار اعزام شده‌اند).	
درصد تحقق	نامشخص
علت عدم تحقق	بنیاد اعلام نموده است اعزام هریک از مشمولان به مبلغ ۱۰۰ میلیون تومان هزینه دارد و دستگاه‌های موضوع ماده (۲) نیز برنامه‌ای برای اعزام نیروی کار به خارج از کشور طی سال‌های اخیر نداشته‌اند.
راهکارهای پیشنهادی	تربیت نیروی انسانی متخصص از میان مشمولان این بند قانونی برای حرفه‌ها و مشاغل خاص مورد تقاضای خارج از کشور.

جدول ۲۶. فصل پنجم (اشتغال و کارآفرینی)

ماده قانونی	(۳۵)
شماره تبصره	-
موضوع	پرداخت تسهیلات تکلیفی، اعتبارات وجوه اداره شده، خوداشتغالی، برنامه کمک‌های فنی و اعتباری به افراد واجد شرایط این فصل.
متن قانون	دولت مکلف است سازوکارهای مناسب را برای ایجاد مشاغل پایدار برای مشمولان این فصل از محل تسهیلات تکلیفی، اعتبارات وجوه اداره شده، خود اشتغالی، برنامه کمک‌های فنی و اعتباری (ملی و استانی) در لوایح بودجه سالانه پیش‌بینی و اجرا نماید.
اقدامات قانونی انجام‌شده	ابلاغ قانون به دستگاه‌های موضوع ماده (۲) این قانون
شاخص میزان خدمت	تعداد افراد واجد شرایط این فصل که از تسهیلات خوداشتغالی استفاده نموده‌اند.
واحد سنجش	نفر
دستگاه اجرایی مسئول	۱- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی ۲- وزارت امور اقتصادی و دارایی ۳- بنیاد شهید و امور ایثارگران
تعداد کل افراد مشمول	۲۳۰,۰۰۰ (این تعداد برآوردی است)
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	۳۹,۲۷۰ (عملکرد طی دوره ۵ ساله برآورد شده است).
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
	۱۴۰۰
درصد تحقق	٪ ۱۷
علت عدم تحقق	میزان ریالی تسهیلات برای ایجاد یک شغل پایدار، با توجه به تورم سالانه مناسب نمی‌باشد.
راهکارهای پیشنهادی	پیش‌بینی اعتبارات مورد نیاز برای تحقق اهداف کمی مورد نیاز این بند قانونی متناسب با تورم و افزایش‌های سالانه.

جدول ۲۷. فصل پنجم (اشتغال و کار آفرینی)

ماده قانونی	(۳۶)
شماره تبصره	-
موضوع	عضویت رئیس بنیاد در شورای عالی اشتغال
متن قانون	به‌منظور ساماندهی موضوع اشتغال مشمولان این قانون در سیاستگذاری‌های کلان، رئیس بنیاد در شورای عالی اشتغال عضویت خواهد داشت.
اقدامات قانونی انجام‌شده	عضویت رئیس بنیاد در شورای عالی اشتغال صورت پذیرفته است.
شاخص میزان خدمت	عضویت رئیس بنیاد در شورای عالی اشتغال
واحد سنجش	عضویت
دستگاه اجرایی مسئول	-
تعداد کل افراد مشمول	-
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	-
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
	۱۴۰۰
درصد تحقق	٪ ۱۰۰
علت عدم تحقق	-
راهکارهای پیشنهادی	ارائه گزارش لازم در خصوص تشریح ساماندهی موضوع اشتغال مشمولان این قانون در قالب سیاستگذاری‌های کلان از سوی رئیس بنیاد و عضو شورای عالی اشتغال کشور.

شده است؛ با وجود این، اما چالش‌هایی همچون «عدم استخدام فرزندان ایثارگران پس از بازنشستگی» و «عدم استفاده مشمولان ماده (۲۴) این قانون، از امتیاز بازنشستگی پیش از موعد با ۵ سال سنوات ارفاقی و با دریافت حقوق و مزایای کامل» پیرامون اجرای احکام این فصل احصا شده است. از این رو، پیرامون این فصل پیشنهاد می‌شود که علاوه بر تصویب آیین‌نامه‌های اجرایی مربوطه، از جمله آیین‌نامه اجرایی ماده (۲۴) این قانون، بررسی دقیقی از تعداد مشمولان موضوع احکام قانونی این فصل و ارزیابی کمی و کیفی از وضعیت اجرایی شدن آنها توسط بنیاد شهید و امور ایثارگران صورت پذیرد.

۲ در حوزه اشتغال و کارآفرینی: در این حوزه علی‌رغم اینکه اعتبارات لازم حسب مورد در بودجه مصوب سالیانه بنیاد پیش‌بینی شده و اساسنامه صندوق اشتغال و کارآفرینی ایثارگران نیز در هیئت‌وزیران تصویب شده است، اما چالش‌های فراوانی در راستای تحقق اهداف این فصل احصا شده است، که مهم‌ترین آنها عبارتند از: «عدم بهره‌گیری از ظرفیت‌های قانونی مندرج در اساسنامه صندوق اشتغال و کارآفرینی ایثارگران»، «ایجاد پیامدهای اجتماعی ناشی از اختصاص سهمیه‌های استخدامی برای مشمولان این قانون و عدم توجه به این مسئله و سیاستگذاری متناسب با آن»، «عدم تمرکز در اجرای هماهنگ طرح‌های توانمندسازی شغلی، ارائه تسهیلات تکلیفی خوداشتغالی و کمک‌های فنی و اعتباری» و «عدم تناسب میزان تسهیلات خوداشتغالی برای ایجاد یک شغل پایدار». در این راستا پیشنهاد اصلی گزارش حاضر به منظور ارائه بهینه خدمات اشتغال و کارآفرینی در چارچوب قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران، بهره‌گیری از ظرفیت‌های قانونی مندرج در اساسنامه صندوق اشتغال و کارآفرینی و اجرای مؤثر طرح‌های توانمندسازی شغلی با ایجاد تناسب بین اعتبارات تخصیص یافته در حوزه تسهیلات خوداشتغالی و ایجاد چرخه کامل اشتغال در جامعه ایثارگری کشور است.

نظام اسلامی به منظور پاسداشت و تکریم از جامعه ایثارگران کشور، به‌عنوان پرچم‌داران فرهنگ ایثار و جهاد، قوانین و الزامات سیاستی متعددی را طی سالیان گذشته مصوب و اجرا کرده است. یکی از مهم‌ترین قوانین تدوین در این زمینه، که در واقع پس از ابلاغ سیاست‌های کلی نظام در امور «ترویج و تحکیم فرهنگ ایثار و جهاد و ساماندهی امور ایثارگران»، مهم‌ترین سند پشتیبان در زمینه تبیین حقوق و جایگاه جامعه ایثارگری کشور به‌شمار می‌آید، قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران است. به‌رغم گذشت بیش از ۱۰ سال از تصویب این قانون، تاکنون ارزیابی دقیقی از عملکرد اجرایی دستگاه‌های مسئول و آخرین وضعیت اجرایی شدن احکام مندرج در این قانون صورت نپذیرفته است. گزارش حاضر که در واقع دومین گام از طرح پژوهشی «بررسی میزان عملیاتی شدن قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران در برنامه ششم توسعه» است، متمرکز بر احکام فصول چهارم (امور اداری و استخدامی) و پنجم (اشتغال و کارآفرینی) این قانون می‌باشد و تلاش کرده است تا میزان اجرای این احکام توسط دستگاه‌های اجرایی مسئول را در طی دوره پنج‌ساله اجرای قانون برنامه ششم توسعه (۱۴۰۰-۱۳۹۶) مورد بررسی و ارزیابی کارشناسی قرار دهد. بررسی‌های انجام شده در این پژوهش نشان می‌دهد که:

۱ در حوزه امور اداری و استخدامی: علی‌رغم اینکه در راستای اجرای احکام این فصل، تعداد ۴۵,۸۷۸ نفر در دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۲) این قانون، طی دوره ۵ ساله برنامه ششم توسعه کشور، جذب و استخدام شده‌اند و احکامی همچون «برخورداری مشمولین تبصره «۲» الحاقی ماده (۲۱) این قانون، از کلیه حقوق و مزایای همان پست سازمانی یا هم‌تراز شغل و پست قبلی، در صورت تنزل از پست سازمانی بالاتر» و «پرداخت مستمری به کلیه والدین شاهد به میزان یک‌ونیم برابر حداقل حقوق کارکنان دولت» به‌طور مطلوب اجرایی

۱. سیاست‌های کلی «ترویج و تحکیم فرهنگ ایثار و جهاد و سامان‌دهی امور ایثارگران»، ابلاغیه ۱۳۸۹/۱۱/۲۹.
۲. قانون برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، مصوب ۱۳۹۶/۱/۱۶.
۳. قانون برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵.
۴. قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور، مصوب ۱۳۹۹/۱۲/۲۷.
۵. قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور، مصوب ۱۴۰۱/۱۲/۲۰.
۶. قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران، مصوب ۱۳۹۱.
۷. قانون اساسنامه بنیاد شهید انقلاب اسلامی، مصوب ۱۳۷۷.
۸. گزارش بنیاد شهید و امور ایثارگران، ۱۴۰۰.
۹. سند تحول دولت مردمی، بخشنامه شماره ۱۵۸۴۸۳ مورخ ۱۴۰۰/۱۲/۸ رئیس‌جمهور.
۱۰. بنیاد شهید انقلاب اسلامی، بنیاد شهید انقلاب اسلامی در یک نگاه، تهران ۱۳۷۶ ش الف.
۱۱. قوانین و مقررات کاربردی خانواده بزرگ ایثارگران، تهران، نشر شاهد، ۱۴۰۱.

گزیده سیاستی

گزارش حاضر به بررسی میزان عملیاتی شدن احکام قانونی مندرج در فصل چهارم (تسهیلات اداری و استخدامی) و پنجم (اشتغال) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران و با تمرکز بر سال‌های اجرای قانون بر نامه ششم توسعه پرداخته است.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc@majles.ir